

ZA PROFESOREM FLORIÁNEM SIVÁKEM

(6. PROSINCE 1932 – 1. ČERVNA 1997)

LADISLAV VOJÁČEK

Osobu profesora Floriána Siváka znají nejen tisíce absolventů a studentů bratislavské právnické fakulty, na níž dlouhá desetiletí působil, ale zprostředkovaně i mladší ročníky absolventů a současní studenti práva v České republice. Už na začátku studia totiž dostali do rukou jeho stěžejní práci pro pedagogické účely, původně ještě československou celostátní učebnici dějin státu a práva, kterou napsal společně s prof. K. Malým z Právnické fakulty UK v Praze (Dějiny státu a práva v Československu do roku 1918, první vydání Panorama, Praha 1988, pak ještě další v české a slovenské mutaci).

Profesor Sivák pocházel z drsně krásného Liptova – narodil se 5. října 1932 v Dúbravě u Liptovského Mikuláše. Na bratislavskou právnickou fakultu přišel jako student v roce 1955. Po jejím absolvování jej v roce 1960 přijali na tehdejší Katedru teorie státu a práva a dějin státu a práva. Hodnost docenta získal v roce 1972, profesorem se stal v roce 1984. Celých 26 let stál v čele katedry. Vykonával také funkci proděkana pro studijní záležitosti. Jeho pedagogické působení se ovšem neváže jen k Bratislavě. Významně přispěl k vybudování Právnické fakulty v Košicích. Do Košic jezdil učit, pomáhal při zabezpečení fakulty učebními pomůckami a připravoval mladé učitele právní historie, kteří na této fakultě začínali svou pedagogickou dráhu. Pro banskobystričskou fakultu připravoval skripta.

Svůj vědecký zájem orientoval především k postavení parlamentu v první ČSR a ke vzniku národních výborů v letech 1944–1945. S kolegy z katedry připravil celou řadu učebních pomůcek pro Právnickou fakultu UK v Bratislavě i pro jiné vysokoškolské instituce. V roce 1990 jej rektor UK v Bratislavě prof. Kusý ocenil za vydání nejlepší učební pomůcky. Ještě dva dny před svým náhlým odchodem konzultoval korektury nové učebnice, kterou – doufejme – na podzim vydá fakultní vydavatelství. Publikoval řadu odborných a popularizačních článků. Přednášel na

konferencích na Slovensku, v Berlíně, Halle, Praze, Karlových Varech, Varšavě, Krakově, Pécsi, Szegedu, Kyjevě a Moskvě. A učil – se zápalem a dobře.

Připomenutí nejvýznamnějších odborných prací a popis pedagogického a veřejného působení nesporně nelze při vzpomínce na vědeckého pracovníka a pedagoga opomenout. Dovolím si však tvrdit, že v případě profesora F. Siváka není tím nejpodstatnějším. Byl totiž nejen významným vědcem a erudovaným učitelem, ale především vzácným člověkem.

Než jsem sedl ke klávesnici, měl jsem v hlavě spoustu slov, jimiž jsem chtěl vyjádřit pozitivní vlastnosti člověka, s nímž jsem se mohl v posledních letech pravidelně setkávat a důkladně jej poznat. Byl přece nesmírně obětavý, odpovědný, spolehlivý, přátelský, chápavý atd., atd. Když jsem je však uviděl napsána na obrazovce, uvědomil jsem si, jak jsou bez podložení osobních zkušeností prázdná a nicneřájkající. Vždyť obětavý člověk se může obětovat až k zničení sebe a svého okolí, odpovědný může být nesnesitelný puntičkář, spolehlivý může krýt jakoukoliv lumpárnu, navenek přátelský může dělat ty nejzákeřnější podrazy, chápavý zase může zcela ztratit smysl pro dobro a zlo. Bez toho, abych každý osobní rys doložil příkladem, bez připomenutí spousty takových momentů, jako byla má habilitační přednáška, na kterou profesor Sivák přišel přímo z nemocnice, to jsou jen slova, slova, slova ...

Dlouho jsem proto hledal lepší vyjádření a nakonec jsem dospěl k tomu, že tohoto vzácného člověka asi nejlépe vystihne zdánlivě banální konstatování – byl neobyčejně lidský. Poznala to naprostá většina jeho žáků, z nichž mu nepředstavitelné množství zůstalo v paměti. Jejich osudy pak zpovzdálí sledoval a těšil se z jejich úspěchů a prožíval jejich profesní i lidské prohry. Mnozí mu také pravidelně posílali pozdravy a navštěvovali jej na fakultě. Jeho lidskosti si vážili kolegové z fakulty a oceňovali ji především ti, kteří pracovali na jeho katedře.

Lidskost profesora Siváka se promítala nejen do vřelého vztahu ke studentům, přátelům a spolupracovníkům, ale především k jeho rodině. Sluncem jeho posledních let byli vnuci a nejmladší dcera, která se přičinila o snad poslední velkou radost jeho života, když se skvělými výsledky ukončila studium na právnické fakultě. Při její promoci také naposledy oblékl talár člena akademické obce.

Na obrazu profesora Floriána Siváka by chybělo něco podstatného, kdybych nepřipomenul jeho hlubokou a neskrývanou lásku k rodnému Liptovu, Slovensku a lidem, kteří v jeho zemi žili. Jeho vlastenectví bylo zase lidské, a proto nemělo nic společného s nesnášenlivým a ukřivděným nacionalismem, který se mu z duše protivil. Nebránilo mu hodnotit lidi podle podstatnějších kritérií a vždy ocenit, čeho dobrého dosáhl jinde.

V pátek 6. června se do bratislavského krematoria přišla s profesorem Floriánem Sivákem rozloučit spousta lidí – odešel totiž vzdělaný a moudrý dobrý člověk.

P.S. Nebývá zvykem spojovat vzpomínku na kolegu s jinými záležitostmi. Svět je však věčný koloběh a jako má každý začátek v sobě zakódován konec, tak se i ke koncům pojí začátky. A v den smutečního aktu se možná zrodila nová etapa téměř přerušené spolupráce historickoprávních kateder českých a slovenských právnických fakult, o kterou se profesor Sivák vždy velmi vehementně zasazoval. První příležitostí k pracovnímu a společenskému setkání by měla být konference na Právnické fakultě bratislavské Univerzity Komenského v příštím roce.